

12-bob. Bojxona hududida qayta ishlash

70-modda. Bojxona hududida qayta ishlash bojxona rejimi

Bojxona hududida qayta ishlash bojxona rejimi shunday rejimki, bunda tovar bojxona hududiga qayta ishlash va uni qayta ishlash mahsulotlari tarzida olib chiqish maqsadida, bojxona bojlari va soliqlar to'lashdan shartli ozod etilgan holda olib kiriladi.

Tovar bojxona hududida qayta ishlash maqsadida olib kirilganda iqtisodiy siyosat choralari qo'llanilmaydi, bundan ushbu Kodeksning [82-moddasida](#) nazarda tutilgan taqiqlar va cheklovlar mustasno.

Chet el tovarlari bilan bojxona hududida tovarlarni qayta ishlash operatsiyalari amalga oshirilgan taqdirda O'zbekiston tovarlaridan, shu jumladan chet ellik shaxs tomonidan olingan O'zbekiston tovarlaridan bojxona hududida qayta ishlash bojxona rejimiga joylashtirilmagan holda foydalanishga yo'l qo'yiladi.

Tovarni bojxona hududida qayta ishlash bojxona rejimiga joylashtirish ushbu Kodeks [21-bobining](#) qoidalariga muvofiq bojxona organi tomonidan beriladigan tovarni bojxona hududida qayta ishlash ruxsatnomasi asosida amalga oshiriladi.

71-modda. Tovarni bojxona hududida qayta ishlash operatsiyalari

Tovarni bojxona hududida qayta ishlash operatsiyalari quyidagilardan iborat:

olib kirilgan tovarni uning dastlabki xossalari va individual ko'rsatkichlarini o'zgartirib, lekin qayta ishlash mahsulotida uni identifikatsiyalash imkonini beruvchi tovar xususiyatlarini saqlagan holda bevosita qayta ishlash yoki unga ishlov berish,

bundan ushbu Kodeks 74-moddasining [uchinchi qismida](#) nazarda tutilgan hollar mustasno;

olib kirilgan tovardan foydalangan holda boshqa tovar tayyorlash, shu jumladan montaj qilish, yig'ish yoki qismlarga ajratish;

tovarni ta'mirlash, shu jumladan uni tiklash va tarkibiy qismlarini almashtirish;

qayta ishlash mahsulotlarini ishlab chiqarishga ko'maklashuvchi yoki ularning ishlab chiqarilishini yengillashtiruvchi boshqa tovarlardan, agar bu tovarlar qayta ishlash jarayonida to'liq yoki qisman ishlatilsa, xomashyo sifatida foydalanish. Mazkur operatsiya ushbu qismda ko'rsatilgan boshqa operatsiyalardan biri bilan bir vaqtda bajarilishi kerak.

Tovarni bojxona hududida qayta ishlash operatsiyalari jumlasiga quyidagilar kirmaydi:

tovarning but saqlanishini ta'minlash, uni sotishga va tashishga tayyorlash operatsiyalari;

har qanday turdagi hayvonlarning naslini olish, ularni parvarishlash va klonlashtirish, bo'rdoqiga boqish va tutish (ushlash, ovlash), shuningdek ularning mahsullarini olish va to'plash;

har qanday o'simlik turlarini yetishtirish va yig'ish;

foyдали qazilmalarni qazib olish;

axborotdan, audio- va video yozuvlardan istalgan turdagi axborot tashuvchi jismlarga nusxa ko'chirish va ularni ko'paytirib olish;

texnologik jarayonda yordamchi vosita sifatida chet el tovarlaridan (uskunalar, dastgohlar, moslamalar va boshqalar) foydalanish.

Tovarni bojxona hududida qayta ishlash operatsiyalari tovarlarni bojxona hududida qayta ishlash uchun ruxsatnoma olgan shaxs tomonidan, shuningdek uning topshirig'iga binoan boshqa shaxs tomonidan, agar ruxsatnomani olgan shaxs ko'rsatilgan operatsiyalarni amalga oshirishning butun muddati davomida ruxsatnomada nazarda tutilgan talablar va shartlarga rioya etilishi uchun bojxona organlari oldida javobgar bo'lib qolaversa, amalga oshirilishi mumkin. Tovarni bojxona hududida qayta ishlash operatsiyalarining boshqa shaxs tomonidan amalga oshirilishi tovarni bojxona hududida qayta ishlash ruxsatnomasida aks ettirilgan bo'lishi kerak.

72-modda. Tovarni bojxona hududida qayta ishlash talablari va shartlari

Tovarni bojxona hududida qayta ishlashga quyidagi talablarga va shartlarga rioya etgan holda yo'l qo'yiladi:

olib kirilgan tovarni bojxona organlari tomonidan uni qayta ishlash mahsulotlarida identifikatsiyalashni o'tkazish mumkinligi, bundan ushbu Kodeks 74-moddasining [uchinchi qismida](#) nazarda tutilgan hollar mustasno;

(72-moddaning birinchi qismi uchinchi xatboshisi O'zbekiston Respublikasining 2018-yil 3-oktabrdagi O'RQ-494-sonli [Qonuniga](#) asosan chiqarilgan — Qonun hujjatlari ma'lumotlari milliy bazasi, 04.10.2018-y., 03/18/494/1992-son)

agar tovar vakolatli organlar tomonidan nazorat qilinishi lozim bo'lsa, bojxona organlarining axborot tizimida ushbu organlarning ruxsatnomalari mavjudligi;

texnik-iqtisodiy asoslarning va amaldagi qayta ishlash jarayonining ko'rsatkichlari bir-biriga mos bo'lishi;

tovarni qayta ishlash operatsiyalarining ushbu Kodeksning [71-moddasi](#) talablariga muvofiq bo'lishi.

Kontrakt (shartnoma, kelishuv) shartlari yoki qayta ishlash jarayoni texnik-iqtisodiy asoslarining ko'rsatkichlari o'zgargan taqdirda tovarni bojxona hududida qayta ishlash ruxsatnomasini berish to'g'risida yangi ariza berilishi kerak. Bunda yuridik shaxs o'zgartirilganligi, uning nomi yoki joylashgan yeri (pochta manzili) o'zgarganligi, jismoniy shaxsning familiyasi, ismi, otasining ismi yoki faoliyat ko'rsatadigan joyi o'zgarganligi sababli kontrakt (shartnoma, kelishuv) shartlari o'zgargan taqdirda yangi ariza berish talab etilmaydi.

Tovarni bojxona hududida qayta ishlash bojxona rejimiga joylashtirish O'zbekiston Respublikasining har qanday manfaatdor shaxsi tomonidan, shu jumladan tovarning egasi bo'lmagan yoki bevosita tovarni qayta ishlash operatsiyalarini bajarmaydigan shaxs tomonidan amalga oshirilishi mumkin.

73-modda. Tovarni bojxona hududida qayta ishlash bojxona rejimiga joylashtirish uchun zarur bo'ladigan hujjatlar

Tovarni bojxona hududida qayta ishlash bojxona rejimiga joylashtirish uchun deklarant bojxona organiga bojxona yuk deklaratsiyasini va tovarning kuzatuv hujjatlarini taqdim etadi.

Ruxsat etish xususiyatiga ega tegishli hujjatlar bo'lgan taqdirda bojxona hududida qayta ishlanadigan tovarlarga

nisbatan bojxona organlarining axborot tizimida bunday hujjatlar mavjudligini bojxona organi mustaqil ravishda tekshiradi.

74-modda. Bojxona hududida qayta ishlash uchun olib kirilayotgan tovarni uni qayta ishlash mahsulotlarida identifikatsiyalash

Bojxona hududida qayta ishlash uchun olib kirilayotgan tovarni uni qayta ishlash mahsulotlarida identifikatsiyalash ushbu Kodeks 46-moddasining [birinchi qismida](#) nazarda tutilgan usullarni qayta ishlash uchun olib kirilayotgan tovarga nisbatan qo'llaniladigan holda amalga oshiriladi.

Vakolatli shaxsning so'roviga binoan hamda bojxona organining roziligi bilan ishlab chiqarishda foydalaniladigan xomashyo, materiallar va butlovchi qismlar to'g'risida, shuningdek qayta ishlash mahsulotlarini ishlab chiqarish texnologiyasi haqida taqdim etilgan batafsil ma'lumotlarni tadqiq etish yo'li bilan olib kirilayotgan tovarni identifikatsiyalash ta'minlanishi mumkin.

Bojxona hududida qayta ishlash uchun olib kirilgan tovarni uni qayta ishlash mahsulotlarida identifikatsiyalash quyidagi hollarda talab etilmaydi, agar:

ular ushbu Kodeksning [77-moddasiga](#) muvofiq qayta ishlash uchun olib kirilgan tovarga ekvivalent tovarni qayta ishlash natijasida olingan bo'lsa;

ishlab chiqarishning uzluksiz sikllariga taalluqli texnologik jarayondan qayta ishlash uchun foydalanilayotgan bo'lsa;

bojxona hududida o'xshash va (yoki) aynan bir xil qayta ishlash mahsulotlari ishlab chiqarilishini istisno etadigan noyob texnologik jarayondan qayta ishlash uchun foydalanilayotgan bo'lsa.

75-modda. Tovarni bojxona hududida qayta ishlash muddati

Tovarni bojxona hududida qayta ishlash ruxsatnomasi ikki yil muddatga beriladi.

Tovarni bojxona hududida qayta ishlash ruxsatnomasini olgan shaxs ushbu Kodeksning [80-moddasiga](#) muvofiq mazkur ruxsatnomaning amal qilish muddati tugashidan avvalroq bojxona rejimini tugallash huquqiga ega.

Bir muncha uzoq davom etadigan qayta ishlash jarayoni talab qilinadigan ayrim toifadagi tovarlarga nisbatan tovarni bojxona hududida qayta ishlash ruxsatnomasining amal qilish muddati vakolatli shaxsning arizasiga ko'ra bojxona organi tomonidan ikki yildan ko'proq muddatga uzaytirilishi mumkin.

Ayni bir tovarlarni ayni bir xil sharoitlarda bojxona hududida qayta ishlash bo'yicha muntazam operatsiyalar amalga oshirilayotganda, shaxsning arizasiga ko'ra unga tovarni bojxona hududida qayta ishlash ruxsatnomasi so'ralgan muddatga, lekin besh yildan ko'p bo'lmagan muddatga berilishi mumkin.

Tovarni bojxona hududida qayta ishlash ruxsatnomasining amal qilish muddati va qayta ishlash muddati tovar bojxona hududida qayta ishlash bojxona rejimiga joylashtirilgan kundan e'tiboran, tovar alohida turkumlar bilan olib kirilganda esa, tovarning birinchi turkumi bojxona hududida qayta ishlash bojxona rejimiga joylashtirilgan kundan e'tiboran boshlanadi.

Tovarni bojxona hududida qayta ishlash ruxsatnomasining amal qilish muddatini uzaytirish to'g'risidagi ariza bojxona organiga ushbu ruxsatnomaning amal qilish muddati tugashiga kamida bir oy qolganda berilishi kerak. Ruxsatnomaning amal qilish muddatini uzaytirish ruxsatnomani olish uchun nazarda tutilgan tartibda amalga oshiriladi.

Vakolatli shaxs tomonidan bojxona organiga tovarni bojxona hududida qayta ishlash ruxsatnomasining amal qilish muddatini uzaytirish to'g'risida ariza berilganligi ruxsatnomada ko'rsatilgan tovarni qayta ishlash muddatini uzib qo'ymaydi yoki to'xtatib turmaydi.

Tovarni bojxona hududida qayta ishlash ruxsatnomasining amal qilish muddatini uzaytirish rad etilgan taqdirda, bojxona hududida qayta ishlash bojxona rejimiga joylashtirilgan tovar ushbu Kodeksning [80-moddasiga](#) muvofiq boshqa bojxona rejimiga joylashtirilishi ma'lum qilinishi kerak.

76-modda. Bojxona hududida qayta ishlash bojxona rejimida qayta ishlash mahsulotlarining chiqish normasi

Bojxona hududida qayta ishlash mahsulotlarining chiqish normasi tovarni qayta ishlash amalga oshiriladigan haqiqiy sharoitlardan kelib chiqqan holda vakolatli shaxs tomonidan aniqlanadi va tovarni bojxona hududida qayta ishlash ruxsatnomasi berilayotganda bojxona organi tomonidan belgilanadi.

Qayta ishlash mahsulotlarining chiqish normasi belgilanayotganda bojxona organlari vakolatli shaxs taqdim etgan qayta ishlashning texnologik jarayoni to'g'risidagi ma'lumotlar ko'rsatilgan hujjatlarga hamda vakolatli organning va (yoki) vakolatli tashkilotlarning (shu jumladan bojxona laboratoriyalarining) qayta ishlashning aniq texnologik jarayoniga asoslangan xulosalariga tayanadi.

Qayta ishlash mahsulotlarining tavsifi, miqdori, sifati qayta ishlash mahsulotlarining chiqish normasi belgilanganidan keyin aniqlanadi.

77-modda. Olib kirilgan tovarlarning ekvivalent kompensatsiyasi

Ekvivalent kompensatsiyaga, ya'ni bojxona hududida qayta ishlash bojxona rejimiga joylashtirilgan, olib kirilgan tovardan olinadigan qayta ishlash mahsulotini ekvivalent tovarni qayta ishlash orqali olingan boshqa tovar bilan, shu jumladan O'zbekiston tovari bilan almashtirishga, agar tovarni bojxona hududida qayta ishlash operatsiyasi ta'mirlashdan iborat bo'lsa, tovarni bojxona hududida qayta ishlash ruxsatnomasi asosida, shuningdek boshqa hollarda O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining qarori asosida yo'l qo'yiladi.

Ekvivalent tovar deganda, bojxona maqsadlari uchun, o'z tavsifi, sifati va texnik xususiyatlariga ko'ra olib kirilgan tovarga mos keluvchi tovar tushuniladi.

Ekvivalent tovar, bojxona maqsadlari uchun, olib kirilgan tovar maqomini oladi, u bilan almashtiriladigan olib kirilgan tovar esa, ekvivalent tovar ega bo'lgan maqomni oladi.

Ekvivalent tovarni qayta ishlash natijasida olingan mahsulotlarga ushbu bobning qoidalariga muvofiq olib kirilgan tovarni qayta ishlash mahsulotlari sifatida qaraladi.

Agar tovarni bojxona hududida qayta ishlash uchun berilgan ruxsatnomada ekvivalent kompensatsiya nazarda tutilgan bo'lsa, bojxona hududida qayta ishlash uchun tovar olib kirilguniga qadar qayta ishlash mahsulotlarini olib chiqishga yo'l qo'yiladi.

78-modda. Bojxona hududida qayta ishlash bojxona rejimida tovar ta'mirlanayotganda qayta ishlash mahsulotining almashtirilishi

Bojxona hududida qayta ishlash bojxona rejimida tovar ta'mirlanayotganda qayta ishlash mahsulotining almashtirilishiga qayta ishlash mahsulotiga almashtiriluvchi tovar bojxona

hududida qayta ishlash bojxona rejimiga muvofiq ta'mirlash uchun mo'ljallangan tovar bilan aynan bir xil yoxud unga o'xshash bo'lgan taqdirda yo'l qo'yiladi.

Bojxona hududida qayta ishlash bojxona rejimida tovar ta'mirlanayotganda qayta ishlash mahsulotini almashtirish uchun kontraktning (shartnomaning, kelishuvning) tegishli qoidalari va (yoki) tovarlarni ta'mirlayotgan shaxsning kafillik majburiyatlari asos bo'ladi.

79-modda. Bojxona hududida qayta ishlashga olib kirilgan tovarlarning qoldiqlari va chiqindilari

Tovarni bojxona hududida qayta ishlash uchun ruxsatnoma olgan shaxs qayta ishlash natijasida hosil bo'lgan chiqindilarni, shuningdek qayta ishlanmagan olib kirilgan tovar qoldiqlarini ushbu Kodeksda belgilangan shartlar asosida tegishli bojxona rejimlariga joylashtirgan holda, ushbu Kodeksning [75-moddasiga](#) muvofiq belgilangan bojxona hududida qayta ishlash muddati tugaydigan kundan kechiktirmay tasarruf etishi kerak.

80-modda. Bojxona hududida qayta ishlash bojxona rejimini tugallash

Bojxona hududida qayta ishlash bojxona rejimi olib kirilgan tovarning qayta ishlash mahsulotlarini yoki uning qoldiqlarini, shuningdek tovarni qayta ishlash chiqindilarini tovarni bojxona hududida qayta ishlashning ushbu Kodeks [75-moddasida](#) belgilangan muddati tugaydigan kundan kechiktirmay olib chiqish yoxud ularni boshqa bojxona rejimlariga joylashtirish bilan tugallanishi kerak.

Qayta ishlash mahsulotlari bittadan ortiq turkumda olib chiqilayotganda, qayta ishlash mahsulotlari miqdorining bojxona hududida qayta ishlash ruxsatnomasida ko'rsatilgan miqdorga muvofiqligini tekshirib ko'rish vaqti-vaqti bilan, lekin uch oyda

kamida bir marta va qayta ishlash mahsulotlarining oxirgi turkumi bojxona chegarasi orqali olib o'tilgan kundan e'tiboran o'ttiz kalendar kundan kechiktirmay amalga oshirilishi mumkin.

Qayta ishlash mahsulotlari miqdorining bojxona hududida qayta ishlash ruxsatnomasida ko'rsatilgan miqdorga muvofiqligini tekshirib ko'rish natijalari bo'yicha bojxona organi ruxsatnoma olgan shaxs bilan birgalikda dalolatnoma tuzadi. Agar olib chiqilgan qayta ishlash mahsulotlarining miqdori tekshirib ko'rish natijasida ruxsatnomada ko'rsatilgan miqdordan ortiqligi aniqlangudek bo'lsa, bojxona organi qo'shimcha bojxona to'lovlari to'lash zarurligi to'g'risida qaror qabul qiladi. Bunday holda bojxona organi ruxsatnoma olgan shaxsga qaror qabul qilingan kunning ertasidan kechiktirmay yozma shaklda xabar qilishi shart. Agar bunday to'lovlarni to'lash yozma xabar olingan kundan e'tiboran o'n ish kuni ichida amalga oshirilsa, ularning summalariga penya hisoblanmaydi.

Tovarlarni bojxona hududida qayta ishlash bojxona rejimiga joylashtirgan shaxs bojxona hududida qayta ishlash bojxona rejimi qo'llanilganligi to'g'risidagi ma'lumotlarni bojxona hududida qayta ishlash bojxona rejimi amal qilishi tugagan kundan e'tiboran o'ttiz kalendar kun ichida solishtirib chiqishi shart.

81-modda. Qayta ishlash mahsulotlariga, qoldiqlarga va chiqindilarga nisbatan bojxona to'lovlarini hamda iqtisodiy siyosat choralari qo'llash

Olib chiqiladigan qayta ishlash mahsuloti, qoldiqlar va chiqindilar bojxona bojlari va soliqlar to'lashdan, shuningdek iqtisodiy siyosat choralari qo'llashdan ozod etiladi, bundan ushbu Kodeksning [82-moddasida](#) nazarda tutilgan taqiqlar va cheklovlar mustasno.

Qayta ishlash mahsulotlarini erkin muomalaga chiqarish (import) bojxona rejimiga joylashtirishda bojxona bojlari va soliqlar qayta ishlash uchun olib kirilgan tovarlarning bojxona qiymatidan va (yoki) qayta ishlash mahsulotlarining chiqish normasiga muvofiq ishlatilgan sonidan hamda tovar erkin muomalaga chiqarish (import) bojxona rejimiga joylashtirilgan kuni amalda bo'lgan, ularga nisbatan qo'llaniladigan bojxona to'lovlarining stavkalaridan kelib chiqqan holda to'lanadi.

Qayta ishlash mahsulotlari ularning chiqish normalarida belgilanganidan kam miqdorda olib chiqilgan taqdirda, bunday farqqa nisbatan ushbu moddaning ikkinchi qismida belgilangan tartibda bojxona to'lovlari to'lanadi.

Tovarlarining qayta ishlash chiqindilari erkin muomalaga chiqarish (import) bojxona rejimiga joylashtirilgan taqdirda ular bojxona hududiga shu holatda olib kirilganidagi kabi bojxona to'lovlari to'lanishi kerak.

82-modda. Bojxona hududida qayta ishlash bojxona rejimini qo'llashga doir taqiqlar va cheklovlar

O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasi:

tovarlarning muayyan turlariga nisbatan bojxona hududida qayta ishlashga yo'l qo'yilmasligi hollarini;

tovarlarning muayyan turlarini bojxona hududida qayta ishlash bo'yicha ayrim operatsiyalarni o'tkazishga doir cheklovlarni;

tovarlarni bojxona hududida qayta ishlash bojxona rejimiga joylashtirishga doir miqdoriy cheklovlarni belgilashi mumkin.